

Η ευσπλαχνία του Τριαδικού Θεού στον άνθρωπο (Ραφαήλ Χ. Μισιαούλης, Θεολόγος)

/ [Πεμπτούσία](#)

Κατά την επίγεια περιοδεία που έκανε ο Ιησούς, μέσα στα πλαίσια της διδασκαλίας του για τον ερχομό της Βασιλείας του Θεού, επιτέλεσε πολλά θαύματα. Στο σημερινό Ευαγγελικό ανάγνωσμα βλέπουμε να εκτυλίσσεται ένα θαύμα του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού για το δημιούργημά του, τον άνθρωπο. Κατά τη διάρκεια του επίγειου έργου του, ο Ιησούς περιόδευε τις πόλεις και τα χωριά διδάσκοντας και θαυματουργώντας. Ο Κύριος μόλις είχε προσεγγίσει την πύλη της πόλης της Ναΐν [1] μαζί με το πλήθος που τον ακολουθούσε, συνάντησε μια πομπή να βγαίνει από την πόλη, συνοδεύοντας ένα νεκρό παιδί. Η μικρή πόλη βυθισμένη στη θλίψη. Μια χαροκαμένη μάνα να συνοδεύει το μονάκριβο παιδί της στην τελευταία του κατοικία. Γίνεται η συνάντηση του Κυρίου Ιησού με το δούλο. Ο χορηγός της ζωής συνάντησε το νεκρό. Ο νεκρός ήταν ένα νεαρό παιδί, όπως βλέπουμε από τη διήγηση και ο Κύριος τον παρέδωσε στη μητέρα του, αφού τον επανέφερε στη ζωή. Η μητέρα του παιδιού πρέπει να προερχόταν από πλούσια κι επιφανή οικογένεια, όπως φαίνεται

από το μεγάλο πλήθος που την συνόδευε στην κηδεία.

«Και ιδών αυτήν ο Κύριος εσπλαγχνίσθη επ' αυτή και είπεν αυτή· μη κλαίε »[2]. Το μεγάλο πλήθος που συνόδευε τη χήρα φαίνεται πως τό 'κανε για χάρη της, λόγω της κοινωνικής της θέσης, αλλά και για το ισχυρό χτύπημα που δέχτηκε με το θάνατο του μοναχογιού της. Η θλίψη των ανθρώπων γύρω της πρέπει να ήταν πολύ μεγάλη. Κι αυτό πρέπει να έκανε μεγαλύτερη τη θλίψη της μητέρας και αύξησε τα δάκρυα απόγνωσης και τον οδυρμό της. Αν κι αναζητούμε άλλους για να μοιραστούν τη θλίψη μας, όταν ο θάνατος αποσπά βίαια κάποιον δικό μας άνθρωπο, η συμμετοχή τους συνεισφέρει πολύ λίγο στο να μειώσει τη θλίψη και τον πόνο μας. Όταν η αδυναμία παρηγορεί την αδυναμία, τότε κι η παρηγοριά θά 'ναι αδύναμη. Όλοι όσοι παραστέκονται σ' ένα νεκρό σώμα, κυριεύονται από ένα περίεργο συναίσθημα που δύσκολα εξωτερικεύεται. Κι αυτό είναι η ντροπή. Οι άνθρωποι όχι μόνο φοβούνται το θάνατο, αλλά και ντρέπονται γι' αυτό. Η ντροπή αυτή είναι απόδειξη - πολύ μεγαλύτερη από το φόβο - πως ο θάνατος είναι συνέπεια της αμαρτίας του ανθρώπου, λέει ο Άγιος Νικόλαος επίσκοπος Αχρίδος [3].

Γιατί, όμως, ο Κύριος λέει στη χήρα να μην κλαίει. Είναι δυνατόν να πεθαίνει το παιδί της και να μην δακρύζει; Είναι δυνατόν να μην απελπίζεται; Είναι ποτέ δυνατόν να χάσει κάποιος τον δικό του άνθρωπο και να μην κλαίει; Δηλαδή,

αποδοκιμάζει ο Κύριος τον πόνο και τα δάκρυα; Ασφαλώς και όχι. Κάθε άνθρωπος είναι φυσικό να δακρύζει ενώπιον του μυστηρίου του θανάτου. Ο λόγος του Ιησού προς τη χήρα «μή, κλαίε» είχε άλλο νόημα. Την καλεί να σταματήσει να κλαίει, διότι είναι σίγουρος για το θάυμα της αναστάσεως που θα ακολουθήσει. Αυτή η πραγματικότητα είναι πολύ διαφορετική από αυτή που εκείνη την ώρα αντικρύζει η χήρα μάνα. Ο ίδιος ο Χριστός δάκρυσε για το θάνατο του τετραήμερου και φίλου του Λαζάρου, όταν είδε τη Μαρία και τους συγγενείς της, να κλαίνε για το θάνατο του Λαζάρου [4]. Το λόγο που δάκρυσε ο Ιησούς όταν αντίκρυσε το θέαμα αυτό μας τον αναφέρει ο Μέγας Βασίλειος. Παρατηρεί ότι ο Κύριος δάκρυσε, όπως έπινε, έτρωγε, κουραζόταν. Υπέστη τα λεγόμενα αδιάβλητα πάθη [5], αν και δεν ήταν υποχρεωτικό να τα υποστεί. Τα υπέστη από συγκατάβαση, για να μην δώσει αφορμή σε κάποιον να πει ότι δεν ήταν πραγματικός άνθρωπος.

Εκτός από αυτό, ο Χριστός ήρθε στιγμή που δάκρυσε έντονα. Όταν εισερχόταν ως θριαμβευτής και ο λαός τον υποδεχόταν με κραυγές, ο Ιησούς δεν χάρηκε αλλά έκλαυσε «Και ως ήγγισεν, ιδών την πόλιν έκλαυσεν επ' αυτή» [6]. Γιατί σε αυτή την περίπτωση δάκρυσε; Ο λόγος είναι διότι ως καρδιογνώστης των ανθρώπων γνώριζε το βάθος των ανθρωπίνων καρδιών, γνώριζε τις κρυφές τους αντιλήψεις, αντιλαμβανόταν ότι τον ήθελαν για κοσμικό βασιλιά. Και μετά από λίγες ημέρες αφού κατάλαβαν ότι ο σκοπός του Ιησού ήταν να υποταχθεί η ανθρωπότητα στο θεϊκό θέλημα, όπου σώζει πραγματικά τον άνθρωπο, φώναζαν το «σταύρωσον αυτόν».

Ο θάνατος, ο πόνος και η θλίψη εισήλθαν στη ζωή του ανθρώπου από την αμαρτία, από την παρακοή του ανθρώπου. Ο Θεός μας έπλασε για τη ζωή, φύτευσε μέσα μας τον πόθο της αθανασίας. Επέτρεψε ο Θεός το θάνατο για ένα λόγο. Το λόγο μας τον λένε οι Πατέρες της Εκκλησίας μας. Ο θάνατος ως τίμημα της αμαρτίας είναι και αυτός ένδειξη της Θείας φιλανθρωπίας. Ο Θεός επέτρεψε τον θάνατο, για να μη γίνει το κακό αθάνατο, όπως λέει ο Μεθόδιος Ολύμπου [7]. Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος λέει: «...και γίνεται φιλανθρωπία η τιμωρία...» [8]. Ο Ιερός Χρυσόστομος λέει: «...ο γαρ θάνατος ούτως, ου το σώμα απόλλυσιν, αλλά τη φθορά δαπανά. Ως η γε ουσία μένει κατά πλείονος ανισταμένης της δόξης αλλ' ουχί πάντων...» [9]. Οι πρωτόπλαστοι, Αδάμ και Εύα, παρακούοντας και περιφρονώντας την θεία εντολή, γευόμενοι από του δέντρου της γνώσεως του καλού και του κακού, γεύτηκαν θάνατο.

Ο Θεός προειδοποίησε τους πρωτοπλάστους ότι θα επέλθει ο θάνατος, εάν παρακούσουν «...από δε του ξύλου του γινώσκεις καλόν και πονηρόν ου φάγεσθε απ' αυτού, η δ' αν ημέρα φάγητε απ' αυτού, θανάτω αποθανείσθε »[10]. Ο Θεός έκτισεν τον άνθρωπον επ' αφθαρσία... φθόνω δε διαβόλου θάνατος εισήλθεν εις τον κόσμον »[11]. Με την πτώση μας, δηλαδή των πρωτοπλάστων, καταδικάσαμε τον εαυτό μας σε θάνατο. Με τον τρόπο τους αυτό έδειξαν ότι δεν χρειάζονταν το Θεό στη ζωή τους. Έκαναν λανθασμένη διαχείριση του αυτεξουσίου της ελευθερίας τους. Ο κόσμος δεν είναι ούτε αυθύπαρκτος, ούτε αυτονόητος, ούτε από τη φύση του αιώνιος όπως νόμιζαν οι αρχαίοι Έλληνες. Προέκυψε ως αποτέλεσμα της αγάπης του Θεού, λέει ο Άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής [12].

Η σκηνή εξόχως συγκινητική και συγκλονιστική. Συνάντηση δύο συνοδειών. Συναντιόνται η συνοδεία της ζωής και η συνοδεία του θανάτου. Κέντρο της πρώτης συνοδείας ο Κύριος ημών Ιησούς, η ζωή και η ανάσταση των ανθρώπων. Κέντρο της δεύτερης Μια μάζα πονεμένων ανθρώπων Ο θάνατος νικήθηκε με το λόγο του Κυρίου «νεανίσκε, σοί λέγω, εγέρθητι »[13], γιατί η ζωή άστραψε και τον κατέστρεψε.

Ζούμε μια νεκρανάσταση στο σημερινό ανάγνωσμα που ακούσαμε. Διαπιστώνουμε ότι ο Κύριος τηρεί τους λόγους του που υποσχέθηκε σε εμάς. Μας υποσχέθηκε ανάσταση των νεκρών με την Δευτέρα του Παρουσία, όπως διαβάζουμε στο Σύμβολο της Πίστεώς μας «προσδοκώ ανάστασιν νεκρών και ζωήν του μέλλοντος αιώνος». Αποτελεί δόγμα της πίστεώς μας η ανάσταση των κεκοιμημένων.

Η πίστη μας είναι βασισμένη στον άδειο τάφο του Ιησού. Η Ορθόδοξος Εκκλησία, η μία και μοναδική, είναι Εκκλησία της Αναστάσεως, γιατί το βάρος το δίνει στην Ανάσταση. Όλες οι Κυριακές του χρόνου είναι αφιερωμένες στην Ανάσταση. Αυτό ακούμε στην Εκκλησία την Κυριακή μέσα από τα καθίσματα, τα αναστάσιμα ευλογητάρια, τους κανόνες, τους αίνους, τα εωθινά Ευαγγέλια. Μαρτυρούν την Ανάσταση του Σωτήρος.

Με το σημερινό ανάγνωσμα η Εκκλησία θέλει να μας διδάξει ότι ο Ιησούς είναι ο αληθινός Μεσσίας, ο σωτήρας και λυτρωτής των ανθρώπων. Το άλλο δίδαγμα είναι ότι με την ανάστασή του νίκησε το θάνατο και άνοιξε διάπλατα το δρόμο της αιώνιας ζωής. Αυτό ψάλλουμε το βράδυ της Αναστάσεως «Χριστός Ανέστη εκ νεκρών, θανάτω θάνατον πατήσας. και τοις εν τοις μνήμασι ζωήν χαρισάμενος». Να είμαστε βέβαιοι ότι ο Κύριος θα αναστήσει όλους τους νεκρούς. Ο θάνατος δεν είναι το τέλος αλλά είναι μια γέφυρα, ένα πέρασμα προς την αιωνιότητα, προς την ατελεύτητο ζωή, προς τη ζωή που δεν χωρεί ούτε πόνος, ούτε θλίψη «Μετά των Αγίων ανάπαυσον, Χριστέ, την ψυχήν του δούλου (της δούλης) σου, ένθα ούκ έστι πόνος, ου λύπη, ου στεναγμός, αλλά ζωή ατελεύτητος »[14].

Δεν πρέπει ποτέ η λύπη να μας παραλύει και να μας διαταράζει. Να έχουμε πίστη ότι με το να επιτρέπει την κοίμηση ενός συγγενούς, γνωστού, να καταλαβαίνουμε ότι μας ζητά να υποτασσόμαστε στο θείο θέλημα και να δείχνουμε εμπιστοσύνη στο σχέδιο του Θεού. Ο χριστιανός, ο οποίος αγωνίζεται και ελπίζει στην πρόνοια του Θεού, δεν φοβάται το θάνατο, αλλά αντιθέτως το νικά με το να θανατώνει τα δικά του πάθη και τις αμαρτωλές επιθυμίες του βίου τούτου, στοιχεία τα οποία του προξενούν τον πνευματικό θάνατο. Δηλαδή, τον αποστασιοποιούν από το Θεό. Ας κάνουμε τον δικό μας αγώνα κατά του αμαρτωλού και εμπαθούς εαυτού μας, ξεκινώντας μια νέα πορεία προς τη θέωση, την ένωσή μας το Θεό. Αμήν!

Παραπομπές:

- 1. Κωμόπολη που βρίσκεται στα νότια του όρους Θαβώρ, στην Γαλιλαία.**
- 2. Λουκά 7,13.**
- 3. Απόσπασμα από το βιβλίο «ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟ Β' - ΟΜΙΛΙΕΣ Ε' Αγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς», Επιμέλεια - Μετάφραση: Πέτρος Μπότσης, Αθήνα 2013.**
- 4. Ιωάννου 11,35.**
- 5. Αδιάβλητα πάθη είναι όσα δεν εξαρτώνται από τη θέληση μας πλην όμως εισήλθαν μετά την παράβαση στη ζωή του ανθρώπου. Όπως πείνα, δίψα, κόπος, πόνος, δάκρυ, φθορά, θάνατος, δειλία, αγωνία, ύπνος,**

ασθένεια. Ο Χριστός όμως ακόμη και αυτά τα έχει κατά παραχώρηση επειδή θέλησε. Δεν υπέρκεινται της θελήσεως του. Πεινά, διψά, κουράζεται, πονάει, δακρύζει, πεθαίνει, δειλιάζει γιατί το θέλει. Τα αδιάβλητα πάθη στο Χριστό είναι κατά φύση, όταν παραχωρεί ο ίδιος στη σάρκα του να τα υφίσταται. Είναι όμως και υπέρ φύση διότι δεν έχουν τον αναγκαστικό χαρακτήρα που έχουν σε μας. Η θέληση του Κυρίου έχει το προβάδισμα.

6. Λουκά 19,41.

7. ΒΕΠΕΣ 18,29.

8. Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, Λόγος 45, «Εις το Άγιον Πάσχα», PG 36, 633 A.

9. Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, «Εις Ψαλμόν 48», PG 55, 230.

10. Γενέσεως 2,17.

11. Σοφίας Σολομώντος 2, 23-24.

12. Μητροπολίτου Περγάμου Ιωάννου Ζηζιούλα, «Άνθρωπος και κόσμος στη θεολογία του Αγίου Μαξίμου του Ομολογητού», απομαγνητοφωνημένη ομιλία.

13. Λουκά 7,14.

14. Νεκρώσιμο Κοντάκιο.